

розвитку. URL: <http://pyuv.onua.edu.ua/index.php/pyuv/article/view/514> (дата відвідування 14.03.2021)

*Науковий керівник: Коробка С.В. к.е.н, доцент кафедри менеджменту, Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького*

## **РОЗВИТОК ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ**

**Яценко К. С., здобувач вищої освіти групи БЗ/1, Миколаївський національний аграрний університет**

На всіх історичних етапах розвитку держави зовнішньоекономічна діяльність впливала на вирішення економічних проблем на різних рівнях: народного господарства в цілому, окремих регіонів, об'єднань, підприємств. Як частина загальної структури народного господарства, зовнішньоекономічна діяльність впливає на удосконалювання внутрішньогосподарських пропорцій, розміщення і розвиток виробничих сил.

Зовнішньоторговельна діяльність України є одним із найважливіших напрямків розвитку підприємництва. Завдяки їй забезпечується покриття потреб країни світового співтовариства у сировині, матеріалах, паливі, енергоносіях, машинах, обладнанні та устаткуванні, товарах широкого вжитку, послугах. Разом з тим вона є суттєвим джерелом валютних надходжень до державного бюджету. В ринкових умовах зовнішньоекономічна діяльність виступає невід'ємним напрямом підприємництва багатьох великих, середніх та малих фірм, які функціонують у промисловості, сільському господарстві, будівництві, зв'язку, на транспорті, у фінансовій сфері тощо.

Україна нині на ринку високотехнологічних товарів є неконкурентоспроможною. Так, в дослідженні О.А. Меха показано, що обсяги

найбільш технологічної, наукоємної вітчизняної продукції вже довгі роки не відрізняються позитивною динамікою зростання [1].

Україна здійснює експортно-імпортні операції з усіма країнами ЄС. Водночас торговельні потоки розділені між країнами дуже нерівномірно. Основними торговельними партнерами України є Китай, Росія, Туреччина, Єгипет, Індія та Туреччина. За підсумками 2019 року на їх долю припадає відповідно 7,2%, 6,5%, 5,2%, 4,5% та 4,4% зовнішньоторговельного обороту товарів і послуг. На ці ж країни припадає більша частина імпорту України з країн ЄС. Загалом по всіх країнах ЄС обсяг експорту не досягає третини від загального експорту України [2].

*Таблиця 1* Основні торговельні партнери України в експорті товарів за 2019 р.

Назва країни	Обсяг експорту товарів, млн дол.	Темп зростання/зниження, 2019 рік до 2018 року, у %	Питома вага країни у загальному обсязі експорту товарів з України, у %
Китай	3 593,1	163,3	7,2
Російська Федерація	3 242,8	88,8	6,5
Туреччина	2 619,0	111,3	5,2
Єгипет	2 254,1	144,8	4,5
Індія	2 024,1	93,0	4,0

Джерело: [2].

У складних політично-економічних умовах, що переживає Україна, можна виділити проблеми системного характеру, пов'язані із забезпеченням зовнішньоторговельної безпеки, до яких Т.О. Власюк відносить:

– гальмування процесів структурної перебудови вітчизняної економіки, високий рівень імпортозалежності та значну технологічну відсталість виробничо-промислового комплексу, що унеможлиблює стратегічне позиціонування вітчизняних виробників на зовнішніх ринках товарів та послуг згідно з національними інтересами;

– високий рівень товарної концентрації експортно-імпортних операцій, що зумовлює високу чутливість економічної системи навіть до незначних коливань кон'юнктури зовнішніх ринків;

– деформації товарної структури імпорту та експорту, а також їх незбалансованість, що свідчить про необхідність невідкладних кроків щодо формування цільової системи заходів державного регулювання та стимулювання зовнішньоекономічної діяльності для подолання накопичених економічних проблем держави загалом [3].

Аналіз сучасних тенденцій розвитку міжнародної торгівлі України дає змогу запропонувати шляхи, використання яких дасть можливість удосконалити зовнішньоторговельну діяльність України і підвищити її ефективність.

Основними шляхами покращення зовнішньоторговельної діяльності є:

1) розширення асортименту експорту з високим рівнем доданої вартості та високим ступенем обробки товару;

2) створення імпортозамінюючих виробництв, оскільки в Україні є власна виробнича база для виготовлення тих товарів, які імпортуються з-за кордону;

3) удосконалення законодавчої бази, що полегшить регулювання експортно-імпортних операцій, підтримка національного виробництва, удосконалення митно-тарифного механізму;

4) забезпечення функціонування механізмів кредитування і страхування експорту за участю держави, а також надання державних гарантійних зобов'язань щодо експортних кредитів;

5) знаходження нових ринків збуту та просування українських товарів на ринки Європейського Союзу [4].

Висновки: зовнішньоекономічні зв'язки України в сучасних умовах стають могутнім засобом прискорення науково-технічного розвитку та інтенсифікації економіки. Зовнішньоекономічна діяльність дає змогу прискорювати науково-технічний прогрес завдяки організації спільних досліджень, швидкому переобладнанню сучасною технікою цілих галузей і виробництв, сприяє розв'язанню багатьох соціальних проблем. Для того, щоб підвищити експортний потенціал України потрібно стабілізувати законодавчу базу у сфері експорту та імпорту, удосконалити митно-тарифний механізм. Ці

умови будуть сприяти злагодженому регулюванню експортно-імпортних операцій і покращать економіку.

### **Список використаних джерел**

1. Мех О.А. Товарна структура зовнішньої торгівлі України як індикатор науково-технологічного та інноваційного розвитку економіки / О.А. Мех // Наука та наукознавство. – 2011. – № 3. – С. 24-30.
2. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Власюк Т.О. Стан і тенденції зовнішньоторговельної діяльності країни: виклики для економічної безпеки та способи їх подолання / Т.О. Власюк // Стратегічні пріоритети. Серія: Економіка. – 2015. – № 4. – С. 48-58.
4. Лановик Б.Д., Матисякевич З.М., Матейко Р.М. Економічна історія України і світу: підруч. / За ред. Б.Д. Лановика. — К.: Вікар, 1999. — 737 с.